

Evaluëren Maak er een punt van

Jan T'Sas

Bij sollicitaties wordt niet naar *punten* gevraagd, wel naar vaardigheden. Het onderwijs heeft zich hieraan aangepast. *Selecteren* is *begeleiden* geworden, evaluatie een hulpmiddel in het vormingsproces. Naast *kennen* zijn nu ook *kunnen* en *willen* belangrijk. Het examenresultaat is niet de enige en belangrijke maatstaf meer om over iemands bekwaamheid voor een volgende klas te oordelen. Het traditionele examen, dat in de jaren >50 de enige informatiebron was, is vervangen door vier beslissingselementen die de leerkrachten kunnen hantieren: toetsen, taken en proefwerken; vorige studies; elementen uit het leerlingdossier; gesprekken met de leerling en zijn ouders. Overigens is een school wettelijk niet eens verplicht regelmatige examens in te richten. Ook de idee van *permanente evaluatie* is sterk naar voor gekomen en van de 50%-norm zijn we al in de jaren zeventig afgestapt. We denken nu in termen van leerdoelen en minimumeisen die de leerling moet realiseren. De school moet rekening houden

met de evolutie van de prestaties en *toekomstgericht* oordelen. Het behaalde puntentotaal is enkel nog een waardemeter, niet langer een norm.

De magie van cijfers toch. Cijfers stralen exactheid en nauwkeurigheid uit. Een plus- of minteken of eenheden achter de komma moeten die uitstraling nog versterken. Probeer men iets nauwkeuriger te achterhalen op welke manier de cijfers in het onderwijs tot stand komen, dan blijft er van die exactheid en nauwkeurigheid niet altijd veel over, en dat ondanks alle inspanning en goede wil. Elke leraar geeft anders punten en voor elke leraar betekenen een 4 of een 7 iets verschillend. En welke lading dekt zo'n cijfer... Kennis voor X, vaardigheden voor Y, attitude voor Z, of alles bijeen misschien voor een ander. Niettemin is het een feit: waar de cijfercultuur overheerst, blijken leerlingen meer geïnteresseerd in punten dan in het leren zelf.

Maar ook op koning Cijfer komt sleet. Meer en meer duiken op de markt kind- of leerlingvriendelijke rapporten op. Gedaan met de cijferlabyrinten, weg met de cryptische spreadsheet-kolommen. Terug naar eenvoud en overzichtelijkheid met bijvoorbeeld combinaties van letters en cijfers of gewoon een grafische weergave van scores. Positief is vooral dat in zulke rapporten ruimte is voor twee nieuwe invalshoeken: de inbreng van de leerling zelf, die bijvoorbeeld door bolletjes met elkaar te verbinden zijn eigen

evolutie kan volgen, en ruimte voor de leerkracht om per vak en per deelvaardigheid gerichte commentaar te geven. En in een aantal scholen impliceert die commentaar bovendien actie. Eén commentaar is genoeg om een remediëeringsplan in gang te steken of om in een andere vorm van begeleiding te voorzien. Als de hervormingen van secundair onderwijs en PMS een feit zijn, zal de eerstelijnszorg van leerlingen bij de school liggen. Op sommige plaatsen lijkt men er nu al klaar voor.

*Jan T'Sas
Markgravelei 105
2018 Antwerpen*